

Hrádocký prameň

September 2015, číslo 10

Čas, nachýlil sa k jeseni. Dni sú kratšie a rána chladnejšie. Aj toho dažďa je akosi viac. V srdciach však ešte vládne leto. Hrejú nás spomienky na chvíle, ktoré nám boli milé; chvíle, ktoré hriali, ako letné slniečko. Pár milých stretnutí, pár objatí, možno výlet, možno len oddych pri šálke čaju, možno slza v kúte oka, keď sa lúčime s tým, čo sa už minulo. A možno spomíname na vzácne chvíle prežité s vnúčatami.

Toto číslo Hrádockého prameňa chceme venovať takým drobným (ale vzácnym) spomienkam a očami našich „reportérov“ – mladších i starších členov cirkevného zboru – priblížiť to, čo sa v našom cirkevnom

zbore dialo, čo sme mohli vidieť, či prežiť. Verím, že to pre nás všetkých bude milé a príjemné čítanie.

Ďakujem každému, kto si našiel čas a odvahu, aby prispel do nášho časopisu svojimi postrehmi a zážitkami.

-zk-

Zážitky z Nemecka

Prvý júlový víkend som sa spolu s ďalšími šiestimi ľuďmi z našej mládeže zúčastnila konferencie Awakening Europe v Norimbergu.

Hlavnou témou bol zápas o duchovné prebudenie v Európe. Konferencia začínala už vo štvrtok, pričom každý deň boli tri hlavné programy: ráno, poobede a večer. Okrem toho súčasne s hlavným programom prebiehal aj detský program a účastníci mali možnosť zúčastniť sa dvoch seminárov, ktoré prebiehali počas celej konferencie v pravidelných intervaloch. Jeden bol zameraný na uzdravovanie a druhý na proroctvo. Po každom programe boli pripravení ľudia, ktorí sa modlili s účastníkmi, ktorí mali o to záujem. Chvály viedlo počas konferencie šesť kapiel, napríklad Jesus Culture, Outbreakband, God Encounter Band a iné. Rečníkov sa na pódiu vystriedalo dokopy osem, každý z nich hovoril o niečom inom. Ben Fitzgerald a Todd White patrili medzi najvýraznejšie osobnosti konferencie, misionárka Heidi Baker hovorila o zážitkoch z misie

v Afrike, Paul Manwaring zo zboru Bethel priniesol zaujímavé biblické vyučovanie o podobenstve o márnotrattom synovi a evanjelista Walter Heidenreich zdieľal svedectvá o mnohých uzdraveniach v moci Ducha Svätého. Všetky témy boli prekladané z nemčiny do angličtiny a naopak. Piesne chvál boli niekedy anglické a niekedy nemecké. V sobotu prebehol misijný výjazd do mesta, kde účastníci konferencie hovorili ľuďom o Bohu a dávali im voľné vstupenky na večerný program. Okrem času stráveného na programoch sme mohli vidieť aspoň kúsok z krásneho mesta Norimberg poznačeného temnou minulosťou nacizmu. Aj 50-tisícový štadión Grundig, kde sa konferencia konala, pôvodne patril do areálu, ktorý nechal postaviť Adolf Hitler pre stretnutia svojich početných jednotiek. Blízko štadiónu sa nachádza jazero Dutzendteich, na ktorom sa dá aj člnkovať. V meste sme aspoň za krátky čas stihli vidieť mnoho historických budov, kostolov a nádherných ukážok spojenia architektúry a rieky Pegnitz. -n-

Detský výlet a rodinná opekačka

V dňoch 2-3.7.2015 sa v našom cirkevnom zbore konal Detský výlet určený pre deti z nedeľnej besiedky. Témou tohto stretnutia bolo „Na lodi“, kedy sme sa spolu s deťmi hrali rôzne hry a v podvečer bol pripravený program, kde sme hovorili o Noáchovom korábe a pripodobnili sme náš život k tomuto príbehu.

Na druhý deň sme spolu s deťmi strávili čas na výletnej lodi na Liptovskej Mieri, kde sme zažili úžasné chvíle a krásu Božieho stvorenstva. Poobede sme vyrábali papierové lode a potom sme sa stretli s rodičmi detí a rodinným spoločenstvom pri ohni. Verím, že aj takéto stretnutia pomáhajú pri vytváraní vzťahov a pri budovaní

Každý z nás potrebuje záchrancu, niekoho, s kým sa môže plaviť cez more problémov. Jediným záchrancom je Pán Ježiš a cesta do lode a života s Ním vedie len cez Jeho kríž. Pán Boh má pre nás aj pre deti plán záchrany, ktorý vedie k životu a k nádeji.

Božieho kráľovstva aj v našom cirkevnom zbore. Prosíme taktiež aj o modlitby za prácu s deťmi, nech Pán Boh pracuje na tom, čo počuli a nech môžu byť zachránené celé rodiny.

L. Plachtinská

Detský tábor

Aj tento rok sa v našom cirkevnom zbore organizoval Detský tábor určený pre deti z nášho zboru,

náboženstiev v škole, ale aj pre deti z celého mesta. Hlavnou úlohou bolo ukázať deťom, že veci, ktoré sa učia či už na besiedke alebo na náboženstve, je dôležité žiť. Pripodobnili sme to na múdrom staviteľovi, ktorý stavia na skale, ktorou je Pán Ježiš. Byť činiteľom Slova a nie len poslucháčom. Každý deň sme ukladali jednu tehličku do nášho života, ktorý bol pre deti znázornený domčekom. Priateľstvo, dávanie, vďačnosť, dôvera, to všetko sú hodnoty, ktoré chýbajú vo vzťahoch medzi ľuďmi, ale tak isto vychádzajú aj zo vzťahu s Bohom, z toho, že sme činiteľmi Jeho Slova. Ježiš sa môže stať našim osobným priateľom, ktorému môžeme úplne dôverovať. Strach už nemusí panovať v našom vnútri, lebo Ježiš sa postará. On dal seba samého ako ten najväčší dar, ktorý sme mohli získať. Dal svoj život, aby sme my mohli žiť. Naša jednoduchá odozva na Jeho lásku je vďačnosť. Potrebujeme pochopiť, že On je

dobrý Boh, ktorý dáva dobré dary. Verím tomu, že aj keď to boli len 4 dni, ktoré sme strávili spolu a učili sa biblické pravdy, toto malé semienko môže v deťoch vyrásť na veľký strom, ktorý prinesie ovocie.

Preto aj keď ste sa na tábore nezúčastnili, veľa môžete svojimi modlitbami a podporou tých, ktorí priamo slúžia deťom, ale aj iným skupinám v zbore. Veď Boh hovorí, že mnoho môže v účinkoch modlitba spravodlivého. Bratia a sestry, mnoho môžeme zmeniť a ovplyvniť svojimi modlitbami. Boh počuje a o tom by vám vedeli rozprávať aj deti z tohto tábora.

L. Plachtinská

Návšteva z Nórska

Pred niekoľkými rokmi sme mali školenie presbyterov z Liptova. Prednášajúcim bol brat farár Curt Westman. Vtedy som si povedal: „Veľmi by som chcel spolupracovať s týmto človekom. Je dobrý.“ Po určitom čase ma oslovil, či by sme nemohli niečo spolu podniknúť. Povedal, že kedysi mala skupinka Nórov biblické vyučovanie v L. Hrádku pod jeho vedením. Povedal, že mu veľmi záleží na Liptovskom Hrádku. Bol som z toho nadšený. Minulý rok v septembri sme spolu organizovali evanjelizačné večery v L. Kokave. Bolo úžasné ho počúvať. Človek si hneď pri prvom počutí uvedomí, že on nehovorí iba teoretické veci, ale to, čo v živote s Bohom naozaj zažil. Vtedy bol aj s niektorými bratmi z Nórska z ich cirkevného zboru. Mal som možnosť sa s nimi porozprávať a bolo to veľkým požehnaním. Vyjadrili, že by chceli, aby sme vytvorili partnerský vzťah medzi ich a našim cirkevným zborom. Aj toto nás viedlo k tomu, aby sme sa dohodli na tom, že nás v lete 2015 prídu navštíviť. Tak sa aj stalo. Prišli k nám v sobotu 18.7.2015 v podvečerných hodinách. Spolu sme sa zoznámili, zaspievali niekoľko piesní, počuli sme zvesť Božieho slova z úst brata Westmana, hovorili sme o tom, ako vidíme duchovnú situáciu v mestách, do ktorých nás Boh postavil. Mali

sme čas aj na voľné rozhovory pri bohatom občerstvení, ktoré prepravili naše sestry z cirkevného zboru. Touto cestou im tiež vyjadrujem poďakovanie. V nedeľu sme mali dvojjazyčné bohoslužby, kde nám brat farár Frode Askekjaer poslážil výkladom Božieho slova o obeti chudobnej vdovy. Povedal, že Pánu Bohu nejde o to, koľko Mu dáme z nášho prebytku, ale koľko Mu dokážeme darovať zo všetkého, čo máme. Po čase strávenom pri Božom slove, modlitbách a piesňach sme išli na spoločný obed, kde sme sa s našimi bratmi a sestrami z Nórska rozlúčili. Dostali sme však od nich pozvanie, aby sme prišli k nim budúci rok 2016. Tešíme sa na stretnutie s nimi a na budovanie spoločných bratsko-sesterských vzťahov.

M. Belanji

Budujeme nielen stavbu ale aj vzájomné vzťahy

Aj počas leta napredovala stavba fary a úpravy okolia. Viditeľná zmena nastala vybudovaním bezbariérového prístupu do kostola pre hendikepovaných ľudí a mamičky s detskými kočíkmi. Tento nový prístup bolo potrebné vybudovať tak, aby plne vyhovoval bezpečnostným normám. Realizáciu

novej bezbarierovej prístupovej plošiny zabezpečil p. Ivan Plachtinský v spolupráci so súkromnou firmou. Zhotovenie plošiny bolo realizované z finančných príspevkov našich darcov. V tomto období prebiehali aj navonok neviditeľné úpravy – betónovali sa priestory suterénu. Okrem nášho pána farára prišlo na brigádu aj niekoľko ďalších mužov. Ďakujeme tým, ktorí sa tejto brigády zúčastnili.

Na sklonku prázdnin sme sa rozhodli obnoviť milú aktivitu – Nedeľňajšiu kávičku, ktorú plánujeme realizovať 1x za mesiac, v nedeľu - po službách Božích. O termíne budete informovaní prostredníctvom brata farára alebo sestry kapláanky priamo na službách Božích. Na milé posedenie pri čajíku, káve a koláčiku ste všetci srdečne pozvaní. Môžeme sa porozprávať medzi sebou, či s bratom farárom alebo sestrou kapláankou, mladší so staršími i starší s mladšími, budovať pekné medziludské vzťahy v kresťanskej rodine, ktorou je náš cirkevný zbor. Prvé stretnutie bolo veľmi milé, potešilo nás, že si ľudia našli chvíľku času a príliš sa domov neponáhľali. Ďakujeme našim sestrám, ktoré pomohli s prípravou občerstvenia a prispeli prácou či koláčikom. Veríme, že sa spolu čoskoro opäť stretneme.

-zk-

J- camp

Posledné chvíle tohtoročných prázdnin sa mladí ľudia z nášho cirkevného zboru rozhodli stráviť spoločne v mládežníckom tábore, v krásnej oravskej prírode v Párnici. Svoj voľný čas prežili budovaním vzájomných vzťahov, ale hlavne vzťahu s Pánom Bohom. Tento vzácny čas si spestrili hrami vonku (napr. futbal) ale aj trochu netradične splavom rieky Orava na raftových člnoch z Dolného Kubína do Kral'ovian.

„Cez leto sme zažili ako mládež vzácny čas na J-campe (mládežnícky tábor). Zápasili sme spolu, aby sme rozumeli, čo to znamená hľadiť na Krista a úprimne a čestne Ho nasledovať. Témy campu boli: 1. hlavou v nebi, 2. nohami na zemi, 3. čo čakať za nasledovanie Krista, 4. ako udržať svoj vzťah s Bohom čerstvý, 5. zomrieť sebe samému, 6. falošní proroci a pokánie. Bol to silný a mocný čas a tešíme sa, že náš dobrý Boh ešte nepovedal posledné slovo pri mládeži v LH.“

P. Soukup

Držať sa za ruky

Hoci som už vyrástla zo školských lavíc, na toto leto som sa tešila ako všetky malé deti. Dúfala som, že prežijem aspoň pár dní, keď nebude potrebné kalkulovať s časom, spravodlivo ho deliť medzi rodinu, prácu a kopu rôznych povinností. Podarilo sa. Vycestovali sme na dovolenku. Užívala som si ten pocit slobody – slobody od neustáleho sledovania hodín, nastavovania budíkov, chvíle, keď som mohla čas chvíľu nechať plynúť bez výčitiek svedomia. Tú výnimočnosť chvíľ s manželom a deťmi, čas, keď si môžem všimnúť prírodu a svet okolo, keď sa môžem zamýšľať nad vecami, na ktoré inokedy nie je čas. Zároveň mi po čase začali chýbať moji blízki a uvedomila som si, že moja rodina nie sú len tí, ktorí sú práve so mnou, ale aj iní, vzácní ľudia – a chýbali mi aj ľudia z nášho cirkevného zboru. Práve bežal detský tábor a ja som neustále rozmýšľala nad tým, či sa im darí, či prišlo dosť detí, či zohnali kuchárku. Keď som zavrela oči, mala som pred sebou zvláštny obraz – rôznych ľudí z nášho zboru – ľudí, ktorí sa držia za ruky.

Často sme konfrontovaní s myšlienkou, že nie sme jednotní. Viackrát som rozmýšľala nad tým, či je to naozaj také zlé, alebo som len naivná a nevidím súvislosti. V tomto kontexte sa mi v mysli znova a znova vynáral obraz ľudí držiacich sa za ruky. Ľudí, s konkrétnymi tvármi. Výnimočných ľudí spomedzi nás,

ktorí sú každý iný, napriek tomu sa držia za ruky. Obetovaním svojich síl a času dávajú iným príklad pravej viery a lásky. Držia sa tak, že vytvárajú akúsi sieť, ktorá nedovolí iným cez ňu prepadnúť. Bráni vypadnúť z nášho spoločenstva nerozhodnutým, slabým, raneným, či chorým.

Možno ani Pán Boh nechce jednotu v zmysle rovnakosť. Snáď iba jednotní vo viere a láske voči Bohu i ľuďom. Máme tu ľudí, čo dokážu úžasné veci s deťmi, či mládežou a nemusia byť napríklad dobrí stavbári. Máme stavbárov, ktorí obetavo a s presnosťou stavajú v horúcich, či mrazivých dňoch, no nedokážu upiecť fantastické koláčiky, ako naše ženy. Máme kuchárov, či zdravotníkov, ktorí možno nerozumejú ekonómom a ich číselným súvislostiam. Máme obetavých ľudí, čo prídu umyť riad, poradiť kostol a možno nemajú dar reči. Iní vedia vyučovať, ďalší spievať. Máme aj takých, ktorých modlitby robia zázraky a nedokážu napríklad ozvučiť kostol, alebo nahradiť sestru kantorku. Svojim spôsobom môžeme byť šťastní, že máme tak veľa rozdielnych ľudí. Sú cirkevné zbory, ktoré majú svojho farára a možno ešte kostolníka. Nemá kto poradiť, viesť skupinky, či pomôcť pri prácach okolo kostola. Je pravda, že vznikajú situácie, keď sa nedohodneme, nenájde sa jednotné východisko, ale nemali by sme súdiť iných za to, že nemajú rovnaký názor, ako my. Mnohé situácie dozrievajú, človek potrebuje

čas na uvažovanie a nakoniec, naše postojе ovplyvňuje aj to, čo nám bolo dané zhora, naša povaha, naše vzdelanie, či životné skúsenosti, ktorými sme prešli.

Tak ako v ľudskom tele – bez stravy by sme umreli. Ale načo by nám boli štyri rovnaké žalúdky, keby sme nemali ústa, ktorými by sme prijali potravu? Každý orgán je iný, originálny, plní inú funkciu, ale keď spolu spolupracujú, podriaďujú svoju činnosť mozgu - vytvárajú úžasné fungujúce dielo.

Možno niektorí so mnou súhlasia a iní nie, napriek tomu by som chcela všetkých vyzvať k tomu, že hoci sme v našom v zbore rozdielni a možno ani nevieme, ako by sme mohli byť prospešní - uchovajme v sebe túžbu držať sa za ruky, spolupracovať a podriaďiť svoje myšlienky a činy živému Bohu.

*„Nezanedbávaj dar, ktorý je v tebe“
(1Tím, 4,14a).*

S láskou Zuzana

Škola života

Stratený v oblakoch,
pozeráš sa z výšky na nás.
Vieš všetko, čo my nevieme.
Poslal si nás do školy časnosti.
Učiť sa.

O živote a smrti,
o radosti a smútku,
o láske a strachu.

Šťastí a nešťastí.
Krásy a pravdy,
nenávisti a klamstve.

Všetko nám dávaš ochutnať.
A my si vyberáme cestu.

Nedaj nás zlému.

Ochráň nás.

Buď pri nás.

Uč nás.

Veď nás.

A odpúšťaj nám, prosím.

Tvojim nepoučiteľným žiakom,
prepadajúcim v predmete život.

Rallye

„Zmyslom nášho náboženstva je láska.“

„Ako vyvolení Boží, svätí a milovaní, oblečte teda srdečné milosrdenstvo, dobrotivosť, pokoru, krotkosť, trpezlivosť“ (Kol 3,12).

Bibliu sa snažím brať ako itinerár, ktorý číta v automobilových súťažiach spolujazdec jazdcovi v rallye voze, aby vedel, akou rýchlosťou a kam má ísť. Všetko je dopredu pripravené, je jasné kadiaľ ísť. Tí dvaja si úplne dôverujú. Ide o život. Knižka, ktorú napísal sám Boh, mi hovorí, čo a ako mám v živote robiť. Môžem sa na Neho úplne spoľahnúť, že mi vybral to najlepšie. Som raz taký, že sa snažím robiť veci doslova a tak čítam, že si mám (podľa listu Kolosenským) obliecť krotkosť. To by šlo, mám to asi v povahe. Potom trpezlivosť, v nej sa lepším. O pokore mám na zreteli, že nemám provokovať. Ešte je tu dobrotivosť a tu mi napadá, že dobrý je len Boh a teda je veľmi ťažké byť dobrotivým, láskavým. Na prvom mieste v liste je srdečné milosrdenstvo, býva aj uvedené hlboké milosrdenstvo. Tak si ho idem obliecť. Predstavujem si, ako si po krk navliekam kombinézu pozemného leteckého personálu. Ešte čapica a som od hlavy po päty v hlbokom milosrdenstve. Idem do mesta, stretávam ľudí, zdravíme sa s úsmevom. Lebo ako hovorí heslo pre deti z detských domovov:

Úsmev, ako dar. Nebudem len stále prosieť, niečo dám. Stáva sa mi, že zvoní telefón a už dopredu si „vyzlečiem“ kombinézu milosrdenstva, lebo čakám, že ma zase chcú dobehnúť a len po zistení, že volá dobrá známa, zmením postoj a „pomedím si hlas“. Alebo maľujem obklad. Prichádza známy, zoširoka sa usmieva a hovorí, aký pekný je len ten odtieň. To sa mi páči. A potom dodá: „Nenechali by ste mi, potrebujem na okno do garáže?“. Aj by som, ale už prišiel neskoro. Nuž, ani toto sa nepodobá hlbokému milosrdenstvu.

Zamýšľam sa teda, čo s tým robiť, ako sa zmeniť, veď dokonalý je len Boh. Odpoveď mi prišla. Raz zavítal do nášho kostola na pracovné stretnutie pán, ktorý veľa hovoril o technike, aj náboženstve a medzi iným povedal, že musíme byť lepší. Moc som tomu nevenoval pozornosť, bol to starší človek a pokladal som to za osvedčenú starosvetskú náboženskú frázu, ktorou sa nič nepokazí. Lenže po čase mi došlo, že mi prezradil východisko. Že nemôžem čakať okamžitú premenu, ale mať snahu sa lepšiť. Teda musím v sebe umŕtvovať seba a nechať rásť Pána Ježiša. To je celé. Keď sa teda budem snažiť byť hlboko milosrdný, nie je to nijako veľa, môžem tým len trošku vracať Pánovi Ježišovi za Jeho obeť na moje zachránenie, lebo taká má byť „moja rallye“.

Juraj Matúška

a nedostatok ako ozbrojenec.

Nájdi podčiarknuté slová z knihy Prísloví v osemsmerovke. Z písmeniek, ktoré ti zostanú získaš jej názov.

U	T	!	V	P	U	P	Ý	S	T	T	Á	V
K	R	R	A	H	O	V	A	P	R	U	T	Y
N	O	E	D	Z	Ť	D	A	L	E	L	S	L
Á	C	A	O	U	L	A	R	R	E	Á	Y	I
P	H	R	R	E	C	E	Ž	I	T	K	H	H
S	U	U	Ň	E	Ť	R	V	E	E	O	C	O
J	K	O	S	A	I	S	O	T	L	M	P	V
Y	C	T	P	N	T	B	I	Z	A	V	A	A
H	Y	S	Ď	A	O	S	Z	L	O	Ž	I	Ť
Ť	O	O	N	O	P	R	E	P	A	D	N	E
P	H	E	M	R	A	V	C	O	V	I	U	!
C	Š	E	Š	T	E	A	B	O	D	U	H	C

Kráľovská prechádzka

Dôveruješ Pánu Bohu?

Černošský kazateľ raz takto karhal svoje ovečky:

„Vaša nevera, bratia a sestry, je naozaj škandalózna.

Prišli ste sem, aby ste prosili Boha o dážď po takom dlhom období sucha.

A čo vidím?

Ani jeden z vás sa neodvážil“

Príbeh je prevzatý z knihy O kázni a dáždnikoch od Kazimierza Wójtowicza.

Po vyriešení kráľovskej prechádzky zistíš, čo vytýkal černošský kazateľ svojim ovečkám.

↓

↑

P	N	I	Ž	D	K
I	R	E	Á	I	N
Ť	S	O	S	D	U
S	I	S	E	B	O

Po vyhradenom útvare prechádzaj tak, ako figúrka kráľ v šachu po šachovnici. Každé políčko treba prejsť práve raz. Aby úloha nebola príliš ťažká je uvedené miesto vstupu a výstupu.

Kráľovská prechádzka je vždy súmerná /podľa osi alebo podľa stredu/.

Milé dievčatá, milí chlapci!

Vyriešené úlohy posielajte na adresu: hradockypramen@gmail.com alebo ich doneste na nedeľnú besiedku. Čakajú na vás odmeny ☺

Mg

Pod'akovanie na záver

Pod'akovanie patrí nášmu bratovi Ivanovi Šenšelovi, ktorý až do svojho odchodu do dôchodku zabezpečoval tlač nášho občasníka, ktorá náš cirkevný zbor nestála žiadne finančné výdavky. Ďakujem mu za výbornú spoluprácu, za to, že som sa vždy mohla spoľahnúť na to, že náš časopis sa dostal do vašich rúk vždy včas.

Ďakujem všetkým tým, ktorí pomáhali pri jeho skladaní. Začínali sme u nás v obývačke, neskôr sa spolupráca rozrástla tak, že skladali naši mladí na doraste, žienky na modlitebnom spoločenstve, s. Marienka Macková so svojimi dcérami, či presbyteri na presbyterstve. Túto pomoc si veľmi vážim a privítam každého, kto bude ochotný pomôcť týmto spôsobom i v budúcnosti. ☺

Tlač jedného čísla (s najnižším počtom výtlačkov a pri najnižšom počte strán) stojí cca 45€. Ďakujeme preto firme Esox - plast s.r.o., že zabezpečila tlač tohto čísla na svoje vlastné náklady.

Verím, že ste si už na náš občasník zvykli a že aj naše 10-te číslo prinieslo informácie i povzbudenia vám, vašim priateľom, susedom, ale aj tým, ktorí medzi nás nemôžu prísť. Privítam preto nápady každého, kto by vedel a mohol pomôcť pri zabezpečení tlače budúcich čísel.

S vďakou Zuzana Karabínová

Dôležité kontakty:

Zborová kaplanka:	Mgr. Anna Belanji, tel. č.: 0918/828 050
Administrátor zboru:	Mgr. Michal Belanji, tel. č.: 0918/828 303
Zborový dozorca :	Ing. Ján Pavlík, PhD, tel. č.: 0903/175 627
Adresa:	Evanjelický a. v. farský úrad, Hviezdoslavova ulica 142, 033 01 Lipt. Hrádok
Kontakt časopis:	hradockypramen@gmail.com

Hrádocký prameň vydáva pre vnútornú potrebu zboru CZ ECAV na Slovensku Liptovský Hrádok. Náklad 150 ks.

Na príprave tohto čísla sa podieľali: Zuzana Karabínová, Michal Belanji, Monika Gabčová, Ivica Multáňová a autori uvedení pod jednotlivými príspevkami.

